

Den 8. marts 2006 afgav jeg endelig rapport om min inspektion af bostederne Huset Lindevej og Huset Dronningensvej den 12. december 2005. I rapporten anmodede jeg om nærmere oplysninger mv. vedrørende forskellige forhold.

Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 13. juni 2006 fra Frederiksberg Kommune.

I brev af 10. marts 2006 bad jeg Socialministeriet om at udtale sig om Frederiksberg Kommunes brug af lokalt udarbejdede skemaer.

Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 19. april 2006 fra Socialministeriet.

Jeg skal herefter udtale følgende:

Ad punkt 3.2.2. 1. sal (i Huset Dronningensvej)

Jeg bad i den endelige rapport bostedet om at oplyse om en bestemt beboer kan være til gene for de øvrige beboere med sit klaverspil, og herunder om bostedet har regler for hvornår beboeren må spille på klaver.

Frederiksberg Kommune har hertil svaret at bostedet har regler for hvornår beboeren må benytte klaveret. Som eksempel nævner kommunen at beboeren ikke må spille når bare én af de andre beboere er gået i seng.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at bostedet løbende er opmærksom på om den pågældende beboer i unødigt grad forstyrrer de øvrige beboere.

Ad punkt 4.2. Medicin, læge mv.

I den endelige rapport anførte jeg følgende vedrørende psykiatriske tilsynsbesøg:

”Ledelsen oplyste endvidere at de beboere (3 beboere på Lindevej og 4 beboere på Dronningensvej) der behandles med psykofarmaka er tilknyttet en bestemt psykiater. Det er personalet der tilser om den enkelte beboer har det godt, og personalet tilkalder psykiateren hvis beboeren opfører sig eller har det anderledes end sædvanligt. Psykiateren foretager således ikke et regelmæssigt tilsyn med de beboere der medicineres, men hvis en beboer er ordineret en ny slags medicin foretager psykiateren dog automatisk opfølgende tilsyn med beboeren.

Kommunens repræsentant oplyste at der ikke foretages et psykiatrisk tilsyn fra kommunens side.

Som jeg tilkendegav under inspektionen har det pædagogiske personale at gøre med beboere hvoraf mange i et vist omfang også kan betegnes som psykiatriske patienter. For at sikre en optimal lægelig behandling og deraf følgende trivsel for den enkelte, herunder for at undgå fejlmedicinering eller i værste fald at nogen ”glemmes”, er det en sikkerhed med psykiatriske tilsynsbesøg der ikke alene er afhængigt af personalets iagttagelser.

Jeg beder om kommunens bemærkninger til det rejste spørgsmål om psykiatriske tilsyn, herunder om kommunen har noget indtryk af hvorvidt beboerne på kommunens bosteder generelt får psykologisk og/eller psykiatrisk hjælp i tilstrækkeligt omfang, og om kommunen har foretaget eller er indstillet på at foretage eventuelle skridt med henblik på at sikre at beboerne også løbende på kommunens bosteder får kvalificeret hjælp til psykiske lidelser.”

Kommunen har hertil anført følgende:

”Fra ambulatoriet for psykisk udviklingshæmmede på Øster Fælled Torv har bostederne mulighed for at tilkalde psykiatrisk bistand. Derudover har det embedslægefaglige tilsyn, iværksat fra og med 2006, fokus på, at administration og retningslinjer vedr. medicingivningen overholdes og udføres korrekt.”

Jeg må forstå at jeg ikke har formuleret mig ganske klart på dette punkt. Efter min opfattelse er det ikke optimalt at den tilknyttede psykiater som udgangs-

punkt kun kommer på bostedet når vedkommende bliver tilkaldt af personalet som har iagttaget en ændring i en beboers adfærd. Man kan heller ikke forvente at personalet konstant kan være opdateret på om der er kommet et nyt medicament på markedet som eventuelt vil kunne forbedre en beboers tilstand/livsindhold. Med denne uddybning af min opfattelse gentager jeg min anmodning fra den endelige rapport. Jeg beder således om kommunens bemærkninger til det rejste spørgsmål om hvorvidt psykiateren bør komme regelmæssigt på bostederne uden at være tilkaldt af personalet, herunder om kommunen har noget indtryk af hvorvidt beboerne på kommunens bosteder generelt får psykologisk og/eller psykiatrisk hjælp i tilstrækkeligt omfang.

I den endelige rapport bad jeg Huset Lindevej og Huset Dronningensvej om at underrette mig om hvorvidt bostederne har indført kontrol med restmedicinen for at sikre at der ikke sker (kan ske) misbrug og omsætning af medicin.

Kommunen har hertil oplyst at bostederne i fremtiden vil bede apoteket om en kvittering når medicinen bliver sendt til destruktion.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.4. Beboernes økonomiske forhold

I den endelige rapport bad jeg om oplysning om hvorvidt og i givet fald i hvilket omfang beboernes pårørende skal inddrages i eventuelle store investeringer.

Kommunen har udtalt følgende til dette spørgsmål:

”Kommunen har i foråret 2006 forelagt nye retningslinjer til administration af beboernes økonomi. Retningslinjerne er udarbejdet i samarbejde med kommunens juridiske sekretariat, med særligt fokus på ansvarsbeskrivelse og forsvarlig opbevaring. Uanset om beboerne er økonomisk umyndiggjorte eller ej, forelægges indkøb af større og dyre ting altid for forældrene/værgerne.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.5. Ledsageordning

Det blev under inspektionen oplyst at bostederne for mange af beboerne for kort tid siden har søgt kommunen om bevilling af ledsagerordning. Jeg bad i tilknytning hertil bostederne orientere mig om resultatet af ansøgningerne, og om hvorvidt det er kommunen der i givet fald står for afvikling af alle 15 timers ledsagelse, eller om der for nogle af timerne skal ske ledsagelse fra bostedernes side.

Kommunen har svaret således på disse spørgsmål:

”2 beboere på Lindevej har søgt om ledsagerordning i december 2005. Begge beboere har fået afslag på ansøgningen, da det er kommunens vurdering, at begge personer har brug for socialpædagogisk støtte til ledsagelse og at dette er indeholdt i den socialpædagogiske støtte som ydes i botilbuddet. Den ledsagelse som ydes fra botilbuddet skal modregnes i en bevilling af § 78 ledsagelse jfr. Den sociale ankestyrelses SM C 8-06. Der er derfor ikke grundlag for at yde ledsagelse jfr. SI § 78.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.9. Vold

Jeg bad bostederne oplyse hvorvidt Frederiksberg Kommune orienteres om de voldsepisoder man har på bostederne.

Frederiksberg Kommune har til dette spørgsmål oplyst at kommunen orienteres om samtlige voldsepisoder, ligesom kommunen orienteres om samtlige magt-anvendelser.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.12. Handleplaner

Af Frederiksberg Kommunes interne kontrakter for 2005 mellem kommunens socialdirektorat og de to bosteder fremgår det bl.a. at der i 2005 skulle skabes en ensartet proces omkring udarbejdelse af pædagogiske handleplaner for beboerne med mulighed for systematisk gennemgang, handling og opfølgning.

Jeg bad i den endelige rapport bostederne oplyse om dette mål for 2005 var nået.

Frederiksberg Kommune har hertil oplyst at der medio 2005 er udarbejdet en ny procedure for udarbejdelse af § 111-handleplaner. Heri er det tydeliggjort at det er beboerens handleplan og ikke et pædagogisk værktøj, og der er sat fokus på at formulere klare og operationaliserede målsætninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I den endelige rapport skrev jeg bl.a. således:

”Efter anmodning modtog jeg under inspektionen kopi af planer for to beboere fra Huset Dronningensvej.

Materialet vedrørende den ene beboer er vedhæftet en indkaldelse til handleplansmøde den 18. januar 2006. Af materialet (status/planlægningsoplæg) fremgår det på side 2 at det sidste statusplanlægningsmøde for vedkommende beboer blev afholdt den 11. september 2003.

Som jeg forstår det har der således ikke været afholdt handleplansmøde for denne beboer i ca. 2½ år. Jeg beder bostederne oplyse om dette er korrekt og i givet fald grunden hertil, henset til oplysningen i kommunens kvalitetsstandarder om at der afholdes handleplansmøde for hver beboer en gang årligt.”

Kommunen har i brev af 13. juni 2006 anført følgende herom:

”Det er korrekt at der ikke har været afholdt handleplansmøde for en beboer i ca. 2 år. Bostedet forklarer det med, at der har været så mange akutte problemstillinger at forholde sig til med denne beboer, så fokus har været et andet sted. Der har i de 2 år været afholdt regelmæssige møder med beboerens forældre, og på flere møder har også en psykiater deltaget. Hensigten med disse møder, var bl.a. at prøve at blive enige med beboerens forældre om en medicineringsplan der kunne være med til at mindske beboerens voldelige adfærd. Bostedet er i øjeblikket ved at lave struktur på arbejdsopgaverne i teamsene, således at de fremover kan sikre at der udarbejdes handleplaner en gang årligt.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.2. Modtagne registreringer

Ifølge magtanvendelsesbekendtgørelsens § 10 skal registrering efter servicelovens § 109l ske på de af Socialministeriet udarbejdede skemaer som kan rekvireres hos ministeriet. De ni indberetninger jeg modtog under inspektionen, er alle foretaget på et af Frederiksberg Kommune udformet skema.

I den endelige rapport foretog jeg en sammenligning mellem ministeriets skema 2 og den type skema som alle indberetningerne fra de to bosteder er sket på. I den forbindelse stillede jeg kommunen forskellige spørgsmål vedrørende forskellene mellem de to typer skemaer. Jeg fandt det herudover mest korrekt at sende spørgsmålet om brug af lokale skemaer til Socialministeriet.

Socialministeriet har i brev af 19. april 2006 anført følgende:

”...

Det fremgår endvidere af bekendtgørelse nr. 1109 af 12. december 2003 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne efter kapitel 21 i lov om social service § 10, at registrering efter servicelovens § 109 l skal ske på de af Socialministeriet udarbejdede skemaer, der kan rekvireres hos Socialministeriet.

Der er således ikke hjemmel til, at Frederiksberg Kommune kan benytte lokalt udarbejdede skemaer i stedet for de af Socialministeriet udarbejdede skemaer.

Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet skal på baggrund af indberetningerne vurdere, om der er behov for påtale eller anden form for opfølgning. Der er i den forbindelse ikke noget til hinder for, at kommunalbestyrelsen eller amtsrådet træffer beslutning om, at der i forbindelse med anvendelse af magtanvendelse skal ske indberetning af yderligere oplysninger udover de oplysninger, der fremgår af Socialministeriets skemaer.”

Frederiksberg Kommune har om spørgsmålet anført følgende i brev af 13. juni 2006:

”Frederiksberg Kommune udarbejdede ved lovens indførelse pr. 1/1 2000, i lighed med andre kommuner, indberetningsskemaer som gav mulighed for uddybende kommentarer. Frederiksberg Kommune har opfattet skemaerne fra Socialministeriet som inspiration og har ikke været opmærksom på, at der i bekendtgørelse nr. 1109 af 12. december 2003 var fastsat at Socialministeriets skemaer skulle anvendes. Frederiksberg Kommune vil nu revurdere skemaerne idet man finder, at kommunens egne skemaer på andre punkter er mere uddybende.”

Jeg går ud fra at kommunen ved revurderingen af skemaerne vil lægge vægt på indholdet i Socialministeriets udtalelse af 19. april 2006. Jeg beder kommunen underrette mig om resultatet af kommunens revurdering.

Under hensyn til ministeriets og kommunens ovenfor citerede svar, har jeg besluttet at jeg ikke vil gennemgå de svar Frederiksberg Kommune er kommet med på baggrund af de spørgsmål jeg, som nævnt ovenfor, havde stillet kommunen vedrørende de konkrete forskelle på de to slags skemaer.

I den endelige rapport anførte jeg at det var beklageligt at der i seks af indberetningerne ikke er angivet cpr.nr. for den pågældende beboer.

Frederiksberg Kommune har anført følgende herom:

”Frederiksberg kommune har tæt kendskab til de beboere, som bor i kommunens botilbud for borgere med autisme. Cpr.nr. og navne på de 6 indberetninger er således bekendt i Handicapteamet. Imidlertid bør skemaerne være korrekt udfyldt, hvilket vil blive indskærpet overfor botilbuddene.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

I den endelige rapport nævnte jeg at de fem ekstra spørgsmål som kommunen har indsat på sidste side i skemaet, ofte heller ikke er besvarede – især kniber det ofte med angivelse af dato for de forskellige foranstaltninger som er nævnt her. Jeg bad i tilknytning til dette om kommunens bemærkninger hertil.

Kommunen har oplyst at grunden til at de fem spørgsmål ikke er besvaret, skyldes at beretningerne ofte vedrører de samme beboere, og at bostedet derfor tidligere har sendt en beskrivelse til kommunen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ifølge § 12, stk. 1, i magtanvendelsesbekendtgørelsen skal registrering af foranstaltninger efter servicelovens § 109a-d foretages straks eller senest dagen efter at foranstaltningen er sat i værk. I den endelige rapport anførte jeg at én registrering var foretaget en uge efter magtanvendelsen, og én registrering var foretaget 7½ uge efter magtanvendelsen. Jeg bad bostederne om at redegøre for disse to tilfælde.

Kommunen har i brev af 13. juni 2006 skrevet således:

”Bostedet vil fremover være opmærksomme på, om medarbejderne får skrevet og indberettet magtanvendelserne til tiden. Ofte kan magtanvendelsen ikke skrives med det samme, idet personalet sørger for, at hele beboergruppen efter en episode er trygge. I disse tilfælde kan en forglemmelse finde sted.”

Jeg har noteret mig at bostedet i fremtiden vil være opmærksom på om medarbejderne får skrevet og indberettet magtanvendelserne til tiden.

I den endelige rapport bad jeg Frederiksberg Kommune udtale sig om hvorvidt kommunen havde modtaget indberetningerne fra Huset Lindevej og Huset Dronningensvej. Jeg bad endvidere kommunen redegøre for om der sker en tilbagemelding til bostederne, og i givet fald om hvorledes denne tilbagemelding foregår. Kommunen blev herunder bedt om at redegøre for anvendelsen (eller den manglende anvendelse) af de i det lokale skema afsatte punkter til brug for tilbagemelding.

Frederiksberg Kommune har svaret følgende til disse spørgsmål:

”Der er i 2005 kommet følgende indberetninger: Lindevej (0 § 109B-indberetninger, 9 indberetninger om vold mod personale og 0 indberetninger om vold mellem beboere). Dronningensvej: 10 § 109B-indberetninger, 19 indberetninger om vold mod personale og 010 [jeg formoder at der skal stå 10] indberetninger om vold beboere imellem).

Når indberetning om magtanvendelse modtages af lederen af Handicapteamet, bliver magtanvendelsen gennemgået og der foretages en vurdering af om botilbuddets magtanvendelse skønnes rimeligt. Der er ofte tale om, at det er en bestemt beboer som i en periode er psykisk ustabil, hvorfor der sker flere magtanvendelser. Der tages telefonisk og/eller personlig kontakt til botilbuddet og det drøftes, hvorvidt der er anledning til at inddrage særlig kyndig bistand f.eks. i form af psykiater eller psykologer med særlig viden om autisme.”

Af kommunens udtalelse fremgår at kommunens tilbagemelding til bostedet sker mundtligt. Jeg må forstå dette således at der ikke foreligger en skriftlig tilbagemelding vedrørende kommunens opfattelse.

Af Socialministeriets vejledning nr. 5 af 5. januar 2004 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor voksne fremgår følgende i punkt 112:

”På baggrund af indberetningerne vurderer kommunen eller amtskommunen, om der er behov for påtale eller anden form for opfølgning, og der udarbejdes en årlig beretning over magtanvendelsen, som forelægges for kommunalbestyrelsen eller amtsrådet, jf. bekendtgørelsens § 15.

Det er således væsentligt, at der løbende er politisk bevågenhed om disse forhold, og at problemer og metoder kan indgå i en dialog mellem henholdsvis kommunen/amtskommunen og brugerorganisationer og pårørende.

Det anbefales, at kommunen eller amtskommunen en gang om året gennemgår de indberettede registreringer i samarbejde med de lokale brugerorganisationer.”

Der er ikke fastsat bestemmelser eller lignende om at en tilbagemelding skal ske skriftligt. Det er imidlertid min opfattelse at både det enkelte bosted og kommunen selv bevismæssigt vil blive stillet bedre hvis kommunens opfattelse findes skriftligt – dette gælder i særlig grad i de tilfælde hvor indberetningen fører til en påtale overfor en bestemt medarbejder, eller i de tilfælde hvor indberetningen fører til en særlig indsats overfor den pågældende beboer. Herudover kan der naturligvis om nødvendigt finde personlige/telefoniske drøftelser sted. Jeg beder Frederiksberg Kommune overveje at indføre en ordning således at der sker skriftlige tilbagemeldinger eller en anden form for skriftlig nedfældning af kommunens opfattelse til indberetningerne om magtanvendelse.

Ad punkt 6.1. Normeringer og sammensætning

Det fremgår af virksomhedsplanen for 2005 at handleplanen for personalet på Lindevej indeholder målet: højnelse af medarbejdertilfredsheden. Det fremgår endvidere at ledelsen til højnelse af dette mål bl.a. skulle kortlægge medarbejdernes tilfredshed ud fra skemaer til arbejdspladsvurdering.

Jeg bad i den endelige rapport Huset Lindevej oplyse om medarbejdertilfredsheden som oplyst var blevet kortlagt ved en arbejdspladsvurdering. Jeg bad i givet fald bostederne om at sende mig en kopi af resultatet af vurderingen.

Frederiksberg Kommune har i brev af 13. juni 2006 oplyst at kortlægningen af medarbejdertilfredsheden blev foretaget ved en arbejdspladsvurdering den 22. november 2004. Kommunen har vedlagt materiale fra Huset Lindevej om arbejdet med arbejdspladsvurderingen.

Jeg har noteret mig det oplyste og gennemgået det indsendte materiale. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

I forlængelse af ovenstående fremgik endvidere af virksomhedsplanen at der i april 2005 skulle afholdes en temadag vedrørende trivsel i samarbejde med BST. Jeg bad i den endelige rapport Huset Lindevej oplyse om denne temadag var blevet afholdt.

Kommunen har hertil oplyst at bostedet har afholdt to temadage med jobliv i 2005, og at der er sket opfølgning i januar 2006.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Endelig bad jeg bostederne oplyse om der er problemer med rekruttering af nye og kvalificerede medarbejdere.

Kommunen har den 13. juni 2006 oplyst at botilbuddene ikke har sådanne problemer.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.2. Frederiksberg Kommunes tilsyn

I den endelige rapport bad jeg kommunen oplyse baggrunden for kommunens beslutning om at tilsynsbesøgene i 2005 skulle gennemføres uanmeldte. Jeg

bad endvidere kommunen om at oplyse om tilsyn for fremtiden vil ske uanmeldt eller anmeldt.

Kommunen har anført følgende:

”Tilsynet blev i 2005 afholdt uanmeldt på baggrund af Socialudvalgets ønske herom. De fremtidige tilsyn vil variere mellem at være anmeldte og uanmeldte, med udgangspunkt i de emner som er i fokus på tilsynet.”

Jeg beder kommunen oplyse baggrunden for socialudvalgets ønske om at forvaltningen skulle gennemføre uanmeldte tilsyn i 2005.

I den endelige rapport anførte jeg at bostedet efter min opfattelse bør have lejlighed til at kommentere tilsynsrapporten inden rapporten – med bostedets bemærkninger indarbejdet – forelægges i endelig form for kommunens socialudvalg. Jeg anbefalede kommunen at overveje denne fremgangsmåde og underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Kommunen har i brev af 13. juni 2006 oplyst at botilbuddene fremover vil få lejlighed til at kommentere tilsynsrapporterne inden rapporten forelægges kommunens socialudvalg.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad kommunen underrette mig om hvorledes der følges op på de punkter hvor kommunen afgiver anbefalinger eller henstillinger til bostedet.

Kommunen har anført følgende herom:

”Opfølgning på anmærkninger i tilsynene sker dels ved opfølgende tilsynsbesøg, ved valg af fokusområder for det kommende tilsyn,

ved valg af kontraktmål i botilbuddenes kontrakter og ved en løbende dialog mellem kommunen og botilbuddene.”

Jeg er i tvivl om det nærmere indhold af disse opfølgninger af tilsynsbesøg. Jeg beder derfor Frederiksberg Kommune redegøre nærmere for dette. Jeg henviser i den forbindelse til en tidligere sag vedrørende inspektion af bostedet Bramsnæsvej den 12. maj 2003.

I denne sag skrev jeg således i opfølgingsrapporten af 27. januar 2004:

”Det er efter min opfattelse ikke tilfredsstillende at opfølgning på et tilsynsbesøg sker gennem det løbende samarbejde uden at der udarbejdes skriftlig dokumentation for opfølgningen. Det er efter min opfattelse ikke tilfredsstillende – hverken for amtet, bostedet eller beboerne – at der ikke foreligger skriftlig dokumentation for sådan opfølgning, idet det ikke på et senere tidspunkt vil være muligt at dokumentere hvornår og hvordan der blev fulgt op på de forhold der blev omtalt og påtalt under tilsynsbesøget.

Det er efter min opfattelse ikke tilstrækkeligt at amtet ved udarbejdelsen af et tilsynsnotat om tilsynsbesøget sikrer sig dokumentation for resultatet af tilsynsbesøget – en egentlig opfølgning på eller afklaring af problemer mv. må nødvendigvis indgå i resultatet af et tilsynsbesøg.

Jeg beder amtet underrette mig om hvad mine bemærkninger giver amtet anledning til.”

Ad punkt 7.3. Tilsynsbesøg foretaget i Huset Lindevej den 8. november 2004 og i Huset Dronningensvej den 11. november 2004

Jeg bad Frederiksberg Kommune oplyse om de to tilsynsrapporter vedrørende tilsyn foretaget henholdsvis den 8. og 11. november 2004 indtil videre konkret havde ført til ændringer på bostederne.

Frederiksberg Kommune har oplyst at botilbuddet følger de konkrete anbefalinger der kan være i tilsynsrapporten og tager råd og vejledning med i det videre arbejde, for eksempel omkring arbejdet med §111-handleplaner.

Jeg lægger herefter til grund at de anbefalinger der blev givet i de nævnte tilsynsrapporter, dermed på nuværende tidspunkt er blevet fulgt. Jeg foretager mig herefter ikke mere i anledning af dette spørgsmål.

Opfølgning

Som det fremgår af de enkelte afsnit ovenfor, har jeg bedt Frederiksberg Kommune om underretning mv. om forskellige forhold.

Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til bostederne (Huset Lindevej), Frederiksberg Kommune, Center for Ligebehandling af Handicappede og Folketingets Retsudvalg.